

УДК: 614.48+615.478.73:614.2

DOI: 10.26697/ijes.2019.4.46

Дезінфекція та стерилізація – інфекційна безпека пацієнтів та медичного персоналу в лікувально-профілактичних закладахЯрмак Т. В.¹¹ Комунальний заклад охорони здоров'я "Харківський обласний медичний коледж", Україна**Резюме****Вступ:**

З глибокої давнини інфекційні хвороби знайомі людству. В останні роки з'явилося багато нових нозологічних форм інфекційних хвороб та активізувались вже відомі. Та найбільш актуальною проблемою є "інфекції, пов'язані з наданням медичної допомоги", до яких належать внутрішньолікарняні – ВЛІ (госпітальні) інфекції – одна з найголовніших і найгостріша проблема сучасної медицини усіх країн світу. В медичних закладах інфекційна безпека пацієнтів і медичного персоналу безсумнівно впливає на якість медичного обслуговування. В структурі ВЛІ перше місце посідають гнійно-септичні інфекції, друге – кишкові. Особливу роль грають парентеральні інфекції – вірусні гепатити В, С, ВІЛ/СНІД. Загрозу представляє туберкульоз.

Боротьба з ВЛІ проводиться вже багато років різними засобами. Та основний – це профілактика, першочерговими заходами якої є дезінфекція та стерилізація. Дезінфекція – комплекс заходів, спрямованих на знищення вегетативної патогенної та умовно-патогенної мікрофлори, вірусів та інших збудників інфекційних хвороб на (с) об'єктів навколишнього середовища на шляхах їх передачі. Дезінфекційні засоби – речовини різного хімічного складу (галогени, спирти, ПАВ та ін.), до яких в умовах ЛПУ пред'являються певні вимоги: ефективність, широкий спектр дії (бактерицидна, в т. ч. туберкулоцидна, спороцидна; віруліцидна, фунгіцидна), не фіксувати органічні забруднення, низька концентрація, коротка експозиція, сумісність з матеріалами оброблюваних виробів, мийні властивості, екологічність; безпечність для пацієнтів та медичного персоналу; лікарняного середовища (мало небезпечні речовини – 4 клас небезпеки); економічність. Згідно Закону України "Про захист населення від інфекційних хвороб" (ВВР, 2000, № 29, ст. 228) (Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2530 – VIII від 06.09.2018) "хімічні речовини, ...що застосовуються для проведення дезінфекційних заходів, підлягають гігієнічній регламентації та державній реєстрації" (ст. 34). Стерилізація – комплекс заходів, спрямованих на повне знищення усіх видів збудників інфекційних хвороб, включаючи спорів мікрофлору на (в) виробках медичного призначення (ВМП), та складається з таких етапів: попереднє очищення, дезінфекція, передстерилізаційне очищення, власне стерилізація. Стерилізацію

проводять методами: хімічний, повітряний, паровий, газовий, плазмовий – найсучасніший.

Вибір дезінфекційного засобу, його концентрація, експозиція залежить від особливостей збудників інфекційних хвороб, факторів, механізмів та шляхів їх передачі. Також на вибір впливає вид та призначення інструментів або обладнання (хірургічного, ендоскопічного, стоматологічного та ін.). Профіль медичного закладу, його підрозділи, відділення регламентують напрямок дезінфекційних заходів та кількість засобів. Всі виробки медичного призначення, що контактують з кров'ю, слизовою оболонкою підлягають стерилізації. Вибір засобів і методів дезінфекції та стерилізації проводиться згідно методичних рекомендацій. Вироби медичного призначення та середовище медичних установ потребують постійного знезараження для забезпечення інфекційної безпеки пацієнтів та медичного персоналу при проведенні лікувально-діагностичних заходів.

Результати:

МОЗ України за останні роки затверджено нормативні документи, що регламентують санітарно-протиепідемічні заходи в ЛПУ для запобігання виникнення та розповсюдження ВЛІ. Наказ № 259 від 02.04.2013 "Про затвердження Державних санітарних норм і правил "Санітарно-протиепідемічні вимоги до закладів охорони здоров'я, що надають первинну медичну (медико-санітарну) допомогу (Із змінами, внесеними згідно з Наказом МОЗ № 280 від 01.02.2019), Наказ № 552 від 11.08.2014 "Про затвердження Державних санітарних норм та правил "Дезінфекція, передстерилізаційне очищення та стерилізація медичних виробів в закладах охорони здоров'я", Наказ № 287 від 01.02.2019 "Про затвердження стандарту інфекційного контролю для закладів охорони здоров'я, що надають допомогу хворим на туберкульоз".

Висновки:

Правильний вибір та упровадження сучасних дезінфекційних засобів та технологій для знезараження об'єктів навколишнього середовища ЛПУ, медичних інструментів різного профілю, апаратури та обладнання; стерилізаційного обладнання дозволять підвищити якість медичного обслуговування та інфекційну безпеку пацієнтів і медичного персоналу. Профілактична дезінфекція та стерилізація – найбільш важливі та ефективні заходи попередження виникнення та розповсюдження ВЛІ.

Інформація про автора:

Ярмак Тетяна Вікторівна – викладач, КЗОЗ "Харківський обласний медичний коледж".

Наукові інтереси: медицина, освіта, психологія; <https://orcid.org/0000-0001-5371-2958>.

Автор-Кореспондент:

Ярмак Тетяна Вікторівна

Email Автора-Кореспондента:

pi23rola@gmail.com